

آموزش مراقبت از شالدون

شالدون چیست؟

برای انجام دیالیز باید راه ناسبی برای دسترسی به عروق وجود داشته باشد این راه دسترسی ممکن است دائم یا موقتی باشد. در روش موقت مسیر دسترسی به رگ برای دیالیز از چند ساعت تا چند هفته قابل استفاده است. که می توان به کاتتر وریدی مرکزی یا شالدون اشاره کرد که یک وسیله Y شکل و دو راهی می باشد. شالدون شایعترین راه دسترسی به عروق در بیماران دیالیزی می باشد که در درمان حاد و موقت و بیماران دیالیزی استفاده می شود. که از یک راه آن خون وارد دستگاه دیالیزی شود و از راه دیگر خون پس از توصیفه شدن از دستگاه به بدن بر می گردد.

کاتتر یا شالدون بیشتر در رگ گردن، سیاه رگ زیر ترقوه یا کنار کشاله ران قرار داده میشود. همچنین از شالدون تا قبل از آماده شدن فیستول (که معمولا 3 تا 6 هفته طول می کشد) استفاده می کنند.

انواع شالدون:

موقت: شالدون موقت کشاله ران (قابل استفاده برای دو بار همودیالیز)

شالدون موقت زیرترقوه ای یا گردنی (قابل استفاده به مدت چهار تا پنج هفته)

دائمی: قابل استفاده برای مدت شش ماه تا یک سال

عوارض شالدون:

عفونت شالدون، پاره شدن بخیه ها، خارج شدن شالدون، خونریزی، ورود هوا به داخل شالدون.

مراقبت و استفاده از شالدون یا کاتتر ورید مرکزی:

1. در طول قطع و وصل کاتتر استفاده از ماسک برای پزشک و پرستار ضروری می باشد .
2. کلمپ های کاتتر غیر از زمان دیالیز باز و بسته نشود .
3. سر کاتتر و لوله ها هرگز نباید در معرض هوای آزاد قرار بگیرد و سرپوش و سرنگ باید همیشه سر کاتتر گذاشته شود.

4. کاتتر خود را همیشه تمیز و خشک نگه دارید در هنگام حمام کردن روی محل شالدون را با یک پوشش ضد آب مانند کیسه نایلون ببوشانید و بلافاصله محل کاتتر به صورت استریل خشک و پانسمان شود و زمان استحمام تا حد امکان کوتاه باشد. بهتر است قبل از دیالیز حمام کنید تا در صورتی که پانسمان خیس شد آن را در بخش دیالیز عوض کنید.
5. از خم کردن لوله های شالدون، باز کردن سرلوله های آن در منزل، خاراندن زیر پانسمان یا باز کردن و دست کاری پانسمان با دست آلوده و کشیده شدن آن هنگام تعویض لباس خودداری کنید.
6. اگر در هنگام پانسمان متوجه ترشح، خونریزی یا تورم در ناحیه ورود کاتتر به بدن شدید، به پزشک اطلاع دهید.
7. به هیچ عنوان اجازه ندهید از کاتتر جهت گرفتن نمونه خون و تزریقات استفاده شود.
8. در صورت بروز خونریزی، پاره شدن بخیه ها یا خارج شدن لوله ها از بدن، به هیچ عنوان لوله ها را جابه جا نکنید و هرگز سعی در برگرداندن آن نکنید، با یک گاز استریل محل کاتتر را فشار دهید و به سرعت به بیمارستان مراجعه کنید.
9. شالدون دائمی بخیه خارجی ندارد و معمولاً نیازی به پانسمان کردن آن نیست. فقط مراقب باشید لوله ها کشیده یا باز نشود
10. اگر دیالیز به علتی قطع شد ولی شالدون را به صلاح دید پزشک خود نگه داشتید، حتماً در یک مرکز بهداشتی درمانی چند بار در هفته لوله های شالدون را هپارینه کنید تا از لخته شدن و انسداد لوله ها جلوگیری شود.
11. پانسمان محل شالدون را حداقل هفته ای سه بار تعویض کنید.